6132 1/P

I. N. J.

Kyh 19,

TENTAMEN ACADEMICUM GRADUALE DE

MAGIA DÆMONIACA,

Quod

Indulgente Ampl. Facult. Philoſ.
in Regia Academia Carolina,

PRÆSIDE

VIRO Amplissimo & Celeberrimo

Dn. Mag. MAGNO RYDELIO,

Hiſt. & Poeſ. Prof. Reg. & Ord.

Ad diem 1 Mart. Anni MDCCXXIX.
loco & horis conſvetis
Publico bonornm Examini modeſte
ſubmittet

JOHANNES DAHLGREN,
Daliâ-Vermlandus.

Typis Lundenſibus.

349869
Suppl. P / DAH

Adm. Reverendo & Præclariſſimo
Domino,

D:no Mag. ZACHARIÆ ESBERGIO,

Præpoſito & Paſtori Uddevaldenſium longe digniſſimo, Patrono perpetim derenerando.

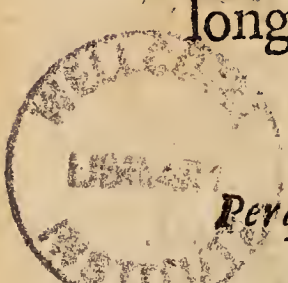

Perquam Reverendo & Præclariſſimo
Domino,

D:no Mag. OLAO TRANÆO,

Paſtori in Oſſby & Loſſhult ut meritiſſimo, ita vigilantiſſimo, Patrono filiali pietate proſequendo.

Perquam Reverendo & Præclariſſimo
Domino,

D:no Mag. ANDRÆ SÖDERBERG/

Eccleſiarum Stenebyenſium Paſtori fideliſſimo, fautori multis nominibus æſtumatiſſimo.

Adm.

Adm. Rev. & Præclariſſimo
Domino,

D:no Mag. CHRISTOPHORO RISELL,

Præpoſito Daliæ auſtralis meritiſſimo, Paſtori in Bohlſtad ꝛc. accuratiſſimo, Patrono ſemper colendo.

Perquam Reverendo & Præclariſſimo
Domino,

D:no Mag. JOHANNI HESSELGREN,

Paſtori in Högſåter ꝛc. digniſſimo, piiſſimo, Patrono itidem ob ſangvinis propinquitatem pia mente ſuſpiciendo.

VIRO Spectatiſſimo,

D:no OLAO HÆGER,

Conſiliario Urbis Gothoburgenſis conſultiſſimo, fautori ſuo propenſiſſimo.

Fri-

Triga Virorum Spectatissimorum, virtutibus & industria prænobili, fautoribus suis optimis, certissimis, officinarum ferrearum plurium in Vermlandia possessoribus perindustriis,

D:no HENRICO
D:no OLAO
D:no HERMANNO } KOLTHOF.

Viro Spectatissimo,

D:no PETRO KOOPMAN,
Consiliario Urbis Uddevaldensis
dignissimo, fautori suo
optimo.

Vobis, adm. Rev. Præclarissimi, Spectatissimi D:ni Patroni & fautores, hoc qualecunq; Tentamen Academicum in monumentum perpetuæ Gratudinis, ob plurima in se collata beneficia, exstare voluit

Nominum Vestorum Cultor Devotus

A. & R.

§. 1.

Cum mihi, per DEI gratiam, proponerem argumentum aliquod publico bonorum sistere Examini, inter alia maxime arrisit hoc, quod jam exhibemus, de Magia Dæmoniaca. Animus quidem mihi fuit, fuse hanc materiam tractare, cum vero curta suppellex domi institutum meum infringeret, vela contrahere necesse habui, & paucis quibusdam §. §. potiora momenta attingere. Interim si DEUS vires & vitam concesserit, in animum induxi hanc rem pluribus persequi. Non me fugit vastæ eruditionis multæque lectionis penu ad materiem hanc arduam rite meritoque tractandam requiri. Nec is ego sum, qui ista subsidia mihi adesse affirmaverim, infirmitatis meæ ipsemet quam maxime conscius. Hoc au-

tem a benevolis censoribus me obtenturum spero, ut hanc excusationem admittant;

Ut desint vires, tamen est laudanda voluntas.

Horrenda quidem extremi hujus criminis exstant documenta, at nihilominꝰ sunt, qui pedibꝰ manibusq; id agunt, ut omnia ad mera figmenta hominum reducant. Et, quod maxime dolendum, non solum viri docti extra Ecclesiam constituti, sed & celebres intra Ecclesiæ pomœria viri, quibus tamen de meliore luto Titan præcordia finxerit, id negotii sibi datum credunt, Ingeminantq́; Horatianum illud:

Somnia, terrores Magicos, Miracula, Sagas,
Nocturnos lemures, portentaq́; Thessala risu

*Excipio:** Utinam risus hic Horatianus fundamento non careret, nos etiam risum non teneremus! Sed curatius rem pensitanti potius lacrymæ cadunt. Non diffitemur multa in hac causa perperam credita esse a veteribus pariter

Hor. lib. 2 Ep v. 209.

ter ac recentioribus quibusdam nimis credulis; immo multis insontibus impactum esse hoc crimen. Inde vero rem omnem pro fabula venditare nimis frivolum & temerarium esse, nulli dubitamus asserere. Ne autem gratis hæcce dixisse videamur, præter existentiam & potentiam Diaboli in hoc mundo, addimus (1) Confessiones Magorum Sagarumq; libere, sine tormentis & perturbatione editas, quibus in hac causa, cum omnis suspicio doli absit, fides denegari non debet. (2) Edicta Imperantium, quæ sine urgente necessitate & accurato plurium examine in publicum edi non solent. Nec credibile est tam multos pios & sapientes reges cum larvis & umbris, solo præjudicio vulgi deceptos, pugnasse. (3) Sapientum consilia & monita, quibus in tam ardua re inquirenda neq; studium, neq; prudentiam defuisse existimamus. (4) Diabolum inde a primordiis hominibus, eorumque creatori DEo, infensissimum fuisse. Quod ipsum adeo est planum, ut id nemo, nisi qui oculos mentis ultro

occludere velit, inficiari ausit. (5) Omnium temporum fide dignos Historicos omnes fuisse vel cœcos, l. dolosos, vel aliis præjudiciis præoccupatos adeo, ut sine curatiori censura quicquid vel per falsas relationes, vel per suasmet vanas persvasiones accepissent, id statim ut verum calamo commiserint, præsumtionem ab omni honestate remotissimam esse censeo. (6) Scripturam Sacram, quæ affatim testimoniorum & argumentorum nobis in manus tradit, utpote Magorum Ægyptiacorum conamina Ex. 7. Bileami Num. 22, 7. collat. cum 2 Pet. 2, 15. 16. & Apoc. 2, 14. Sagæ Endoreæ 1 Sam. 28. Simonis Magi Act. 8, 9. seqq. Barjehu Act. 13, 6. aliorumque. Hæc omni exceptione sunt majora, & Impietatem existimo summam malo quodam artificio ea velle enervare, cum & gentilium testimonia huic veritati non desint. *Plura huc pertinentia legi merentur apud Læscherum in Præn. Theol. p. m. 311. Hartm. in Past. Evang. p. m. 1176. 1177: Grapium in Theol rec. Contr. continuata cap. 3. Qv. 9. p. m. 80. seqq.*

Bud-

Buddeum in Inſt. Theol. Dogm. lib. 2. cap. 2. ad §. 39. p m. 421. 422. Voëtium in Diſp. de Magia Part. 2. §. 2. Qv. 1. p. m. 563. ſeqq.

§. 2.

Spiritus a DEO & animabus hominum diverſos, quos angelos, ad imitationem Scripturæ Sacræ dicimus, exiſtere, horumq; quosdam eſſe malos, quosdam bonos, experientia quadantenus conſtat, revelatio autem firmiter & inconcuſſe docet. *Vid. Budd. Inſt lib. 2. cap. 2. §. 19. p. m. 390. & § 21. p m 392. it. Hollazii Ex. Theol. Acroam. Part. 1 cap. 4 Qv. 2. p. m. 409.*

§. 3.

Spiritus nomine nobis venit Subſtantia materiæ expers, intellectu & voluntate prædita. *Vid. Budd. Inſt. lib. 2. cap. 2 §. 20. p m. 391.*

§. 4.

Ita poſita exiſtentia, ponitur etiam ἀέργειας illos non eſſe, ſed potentia quadam, licet finita, gaudere. Hinc magnam ſæpe & mirandam circa materiam vim, permittente Deo, oſtentant. *conf. Budd l. c. it. 1 Sam 16, 14. Job. 1. Act. 19, 16. Luc. 13, 16. Matth. 8, 28 & 17 15.*

§. 5.

Magiæ initium incerto Zoroaſtri, falſiſſime autem Moſi ceterisq; Patriarchis ejus cultura adſcribitur. *Vid. Syrb. Phil. Pr. P. 2. cap. 6. §. 10. p. m. 465. 466. Juſtin. lib. 36. cap. 2.*

§. 6.

Ægyptios & Chaldæos illicita hac arte excelluiſſe dubio caret. *Vid. Theodoretum Cyrenſem Epiſcopum in Tract.* Ἑλληνικῶν παρημάτων Θεραπευτικὴ *Serm. 3. de Angelis, Diis ac malis Dæmonibus p. m. 47. Mich. Berns* Dreyfache Welt *Part. 3. cap. 1. §. 7. p. m. 523. it. §. 16. p. m. 541. & alibi paſſim.*

§. 7.

Majores noſtri una cum ceteris Septentrionis populis Magiæ fuerunt ſtudioſiſſimi. *Vid. Schedium de Diis Germanis p. m. 255. Olaum Magnum lib. 1. cap. 1. & lib. 3. cap. 10. qui Bothnicos Septentrionales, Lappos & Finnones, Biarmos itidem vocat Magos Excellentiſſimos. cfr. Mich. Bern. l. c. cap. 4. §. 2. 3. p. m. 609. ſeqq.*

§. 8.

Immo, teſte in Scripturis Sp. Sancto, Eccleſia V. T. hoc crimine conſpur-

ſpurcata erat, &, proh dolor! de temporibus N. T. idem conſtat. *cfr. loc. ſupra cit. de Pythoniſſa Endorea & Simone Mago.*

§. 9.

Crimen Magiæ immerito multis inuſtum eſſe non diffitemur. *Vid. Budd. Iſag. Hiſt. Theol. p. 98. Naudæum paſſim in Tr. Apologie pour tous les grands Perſonnages qui ont été fauſſement Supçonnez de Magie, inpr. cap. 20. p. m. 579.*

§. 10.

Summa cnm impietate hoc crimen ipſi Salvatori, ejusq; ſequacibus, attributum eſt. *Vid. Megalandri Lutheri Schemhamphoraſch Judæorum, qui legitur Tom. VIII. Altenb. p. 27. ſeqq. it. Budd. Iſag. p. m. 1008.*

§. 11.

Neq; criminis plane immunes, qui ſerio & ſtudioſe cauſſam Magiæ vel defendunt, vel quovis modo extenuant. *Vid. Budd. Inſt. Theol. Dogm. lib. 2. cap. 2. ad §. 39. p. m. 424. it. Iſag. Tom. I. p. m. 280.*

§. 12.

Variis temporibus varii in hac arte exſtitere Magiſtri, inter quos princi-

pem

pem facile locum obtinent, quorum S:a S:a meminit. Nec ultimum locum merentur Doct. Fauſtus & Chriſtoph: Wagenaer, propterea inter multos alios notati Voëtio *Tom 3 Select. Diſp. Theol. & quidem Diſp. de Magia Part. 1. §. 7. p. 549. 552. it. Part. 2 §. 2 p. 565. de ceteris cfr. omnino p. 567.*

§. 13.

Codicem nigrum dari, qui inſtar Syſtematis artium Magicarum ſit, præfracte negari non debet, præſertim cum poſſibile omnino ſit, ejusmodi librum a maleferiato quodam Mago, ad recenſionem Diaboli, literis conſignatum eſſe. *Conf. Act. 19, 19. Voëtium Diſp. de Magia Part. 1. §. 7. p. m. 549. it. Budd. Iſag. p. 98. a.*

§. 14.

Omnes Magos, ſi non explicite, ſaltim implicite pactum cum malo genio inire, affirmare non vereor. *Vid Hartm. Paſt. Evang. lib. 3. cap 59. §. 4. p. m. 1179. Syrb. Phil. Pr. Part. 2. cap 6 § 9. p. m. 403. Voët. l. e. p. 549. Balduin. in Caſ. Conſc. l. 3. c. 5. p. m. 548.*

§. 15.

Diabolum varios cultus ſui modos Ma-

Magis præſcribendo, Simiam agere Dei, a vero haud abſonum eſt. vid. *iterum Voët. l. c. p. m 550. it. Fileſaci Idolatriam Magicam. Remigii Dæmonolatriam.*

§. 16.

Dæmonem poſſe, & interdum reipſa (quamvis non tam frequenter ac vulgo creditur) corpora mancipiorum ſuorum per aëra ferre, nulli dubitamus aſſerere. *conf. Act. 8, 39. Librum Apocryphum Danielis, Math. 4. Voët. Diſp. Part. 2 §. 7. p. m. 379 ſeqq. Budd. Lib. 2. cap. 2. ad §. 21 p. m. 394. Bald. Caſ. Couſc. lib. 3. cap 5. Caſ. 7. p. m. 549. ſeqq.*

§ 17.

Conventum tamen omnium Sagarum totius orbis in montem Bructerum fabulis Æſopicis annumerandum cenſet *Syrb. Phil. Pr. Part. 2. cap. 6 §. 18. p. m. 477.*

§. 18.

Non tamen ideo omnes conventus Magicos negamus, ſed potius adſtruimus: quamvis non inficiemur, ſæpius in hoc negotio per impoſturas & præſtigias Diaboli mortalibus miſere

im-

imponi. *Vid. Doct. Brunneri judicium Theologicum de Magia.*

§. 19.

Exorciſmum benedictionesq; Papicolarum, Oracula Gentilium, nec non artem divinatricem monſtroſæ Magiæ ſurculos eſſe non abnuimus. *Vid Balduin. l. c. p. m. 545. it. Voët. ſæpius cit. Diſp. Part. 2. p. m. 599. Peucer. de Div. p. 154. & alibi paſſim.*

§. 20.

Homines per artes Magicas non revera, ſed apparenter duntaxat, in lupos converti, facilis credo. Idem etjam de rerum aliarum Metamorphoſi teneo. *Vid. Hollazii Ex. Theol. Part. 1. p. 417. Balduin. l. c. l. 3. c. 5. p. m. 553. ſeqq. Wierus lib. 3. de præſt. Dæmon. cap. 10. Voët. l. c. Part. 2. qu. 5. p. m. 583.*

§. 21.

Dæmonem autem per Magos partum genuinum ſurripere, ſpuriumq; ſupponere poſſe, qui opinentur non deſunt. *Vid. Bechm. Theol. Conſc. Caſ. circa Sac. Bapt. 7. §. 10. 11. p. m. 158. it. Holl. Ex. Part. 1. cap. 4. qu. 8. p. m. 417.*

§. 22.

§. 22.

Magorum aliqui familiares Spiritus perpetuo ſecum circumferunt ergaſtulis, annulis, thecis, ſpeculis aut Cryſtallis vinctos & concluſos. Hos Spiritus vetuſtas παρέδρους vocavit. vid. *Peucer. de Div. p. m. 177.*

§. 23.

Diabolum per Magos morbos infligere, immo mortem inferre, non eſt dubium. Sanitatem autem eum per Magos reſtituere poſſe, cum diſtinctione quadam admittendum eſt. vid. *Voët. cit. Diſſ. P. §. 7. p. m. 581.*

§. 24.

Variis modis per Magiam muniuntur milites adverſus omne telorum genus. *Vid. Voët. l. c. p. 561. Iſogæi Carla* Segerſtiöld *I. Dehl Vol. 2. cap. 15. p. m. 830. ſeqq. Balduin. l. c. lib. 3. cap. 5. p. m. 539.*

§. 25.

Tempeſtates ciere, lac, aurum, argentum, fruges & alia bona furari poteſt Dæmon, variisq; præſtigiis miſeris aniculis perſvadet, ſeipſas per certos præſcriptos ritus & cærimonias

id

id efficere. *Balduin. l. c. p. m. 559. seqq. it. Wierum l. c. passim.*

§. 26.

Sensus internos & externos deludit Dæmon. Hinc est, quod Magi credant se posse invisibiles reddi, & alios reddere. *Voët. l. c. p. m. 583. Balduin. l. c. p. m. 546.*

§. 27.

Suspicionem Magiæ non levem sibi attrahunt, qui contra Magos artibus magicis utuntur. *Balduin. l. c. p. m. 562.*

§. 28.

Qui familiariter utuntur laribus domesticis, quia sunt Spiritus maligni assumta visibili forma nobiscum conversantes, Magiæ haud immerito accusantur. *conf. Balduin. lib. 3. cap. 2. p. m. 452. seqq.*

§. 29.

Modo detestando Sacramentis, Baptismo & S. Cœna, abutuntur Magi ad sua perficienda opera. *Vid. Harim. Past. lib. 3. c. 29. p. m. 712. Peucer. de Div. p. m. 184. Balduin. l. c. p. m. 561. conf. m. præjudicatum supremi Dicasterii Gothici de Ao. 1695. in tali Causa.*

§. 30.

§. 30.

Profanatio illa verbi Divini, lingva Vernacula Signeri Kösseri &c. dicta, auctorem sine dubio agnoscit Dæmonem, qui Monachos olim & alios superstitioni deditos, fidos habuerit parastatas. *conf. Svebelii Expl. Catech. Luth. ad Præc. Dec. 1. Qv. 11. p. m. 6. it. Wierus lib. 5. cap. 4.*

§. 31.

Cum veritate non pugnat Magos & Sagas, dum absentia rescisscere cupiunt, deliquium vel ecstasin pati, agente interim Dæmone in Phantasiam illorum. Vinculum vero animæ & corporis tamdiu solutum esse mentiuntur. *Vid. Olaum Mag. lib. 2. cap. 18.*

§. 32.

Qui destinato tempore alimenta præbent serpentibus, suspicione Magiæ non carent, maxime cum credibile sit, sub eorum Specie ipsum comparere Satanam.

§. 33.

Etiam qui majorem, quam fert suppellex domestica, copiam butyri & lactis habent, atro notari solent lapillo.

Vid. Theol. Upsaliensium judicium de causa Magica in Norlandia.

§. 34.

Magica tentamina piscatorum, aucupum, agricolarum, procorum, mercatorum, nautarum, aliorumq; circumforaneorum nimis foret longum enumerare; interim multa, quæ hisce de rebus feruntur, non esse nullius momenti statuimus. *conf. Scriptores de Magia passim. it. Syrb. Phil. Pr. Part. 2. cap. 6. §. 23. p. m. 480.*

§. 35.

Nec defuere, qui artium tam liberalium, quam illiberalium compendia per Magiam quæsiverunt. *Vid. Voët. p. m. 560. qui refert ex Mureti lib. 3. variarum lectionum cap. 1.* de studioso quodam Patavino, quod 36000. nominum semel auditorum a primo ad ultimum, & viceversa ab ultimo ad primum recitare posset: idque insigni & mirabili aliquo Specimine coram Mureto aliisq; probatum ibat. Quod naturaliter quidem fieri ne potuerit mihi videtur, ille etiam an Magus fuerit: me ignorare fateor.

§. 36.

§. 36.

Magi ita oculos in effigie expungere poſſunt, ut revera clades inde exiſtat, & quæ ſunt reliqua ejusmodi conamina noxia. *Vid. Wierum lib. 5. cap. 5. p. m. 524.*

§. 37.

Præcipue ictus lapponici, quos Svetice Finſkott / Trollſkott vel Finkolfwar dicimus, mirabiles ſunt. *Vid. Wierum lib. 4. cap. 2. ſeqq. inpr. cap. 15.*

§. 38.

Magi & Sagæ olim per aquam, l. per ignem ſ. ignitum ferrum, l. per dimenſiones, l. per librationem, l. alio lepido modo cognoſcebantur: quem proceſſum improbat *Hartm. Paſt. lib. 3. cap. 59. §. 6. p. m. 1181. ſeqq. it. Voët. Diſſ. ſæpius cit. Part. 2. p. m. 577. ubi plures invenies modos.*

§. 39.

Amuleta, & periapta, contra morbos, vulnera &c. Ars inveniendi theſauros & quæ ſunt reliqua Magiam redolent. *Vid. Gisb. Voët. l. c. p. m. 560. 561.*

§. 40.

Hujus criminis rei ſemper ſunt puniendi, non tamen ſemper requiritur pœna capitalis. *Vid. Voët. l. c. p. m. 571. it. Baldu. lib. 3. cap. 5. p. m. 568.*

§. 41.

Plura momenta adferri poſſent, nec non magis methodice tractari hoc argumentum. Sed quod prius attinet, *Species ejus vix enumerari poſſunt: hydra eſt, cujus capita ſi amputentur, plura in dies de novo ſuccreſcunt.* ſunt verba Voëtii in ſæpius laudatæ Diſputationis Parte priore §. p. m. 560. Ad poſterius obſervamus, nobis ſicubi lapſi fuerimus veniam eſſe petendam; ſi vero metam aliquatenus tetigerimus, æqui boniq; conſulendam eſſe operam noſtram. Deſtruendo regnum Satanæ amplificet, ſupplices rogamus, omnipotens DEUS regni ſui limites! Cui ſit in ſecula Seculorum

Soli Gloria.

Cla-

A. & Ω.

Clariſſimo Candidato

JOHANNI DAHLGREN,

Diſputationem ſuam de Magia Diabolica in lucem edituro ſic applaudit:

Dæmonas eſſe, retro teſtantur ſecula pravos
Omnia, qui ſummum deſeruere DEUM.
Hoc ſacra demonſtrat nec fallax pagina nobis,
Exemplisq; docet triſtibus uſus idem.
Dæmonis ingenium qui novit, novit & artes,
Nocte quibus ſtudeat qualibet atque die.
Quam fœdo genuit, diffundit, ſemine prolem,
Latius ut ſerpat tam ſcelerata cohors.
Artes ille docet ſtygii Rex arbiter orci,
Sacrilegi multi quam didicere Magi,
Quam juga mancipiis imponat dira tyrannus
Ille ſuis, præſens pagina docta monet,
Monſtrat, amice, ſimul, qua Tu ſis indole felix,
Et bene quam ſtudio culta ſit illa tuo.

Mu-

Musarum princeps digno mactabit honore;
Laurum non anceps auguror ille dabit.
Optima nam Spes est, dum cœptis optimus adsit
Sic Tibi, si maneas in pietate probus.
Afflet, amice, Tibi ter Sancti Numinis aura,
Retia, qua Satanæ frangere tensa queas.

Clarissimi Candidati
Amantissimus
Olaus Tranæus.

Festinanti calamo
Osbyæ d. 14 Feb.
Ao. 1729.

Clarissimo Viro

JOHANNE DAHLGREN,

Egregiam Dissertationem De Magia Luci publicæ præbente,

Quis Tibi mortalis monstravit, Amice, nefandas
Artes, queis dives Thessala terra fuit?
Quæ Te Terra tulit? Nisi pars extrema Gothorum,
Dicitur infandos quæ genuisse viros,
Flumina qui sistunt nodis ventosque coërcent.
Dic jam, num falso Te reor esse Magũ?
Parce

Parce joco! Pietas prohibet Tua talia, præsens
Et prohibet calamo Charta notata Tuo,
Quâ fere nudasti mysteria stulta Magiæ
Omnia, quæ Stygio Cerberus ore vomit.
Perge, favente Deo, deludere Dæmonis artes.
Sit Minor ille hostis, Major Amicus erit.

Sic ludere voluit debuitq;

Joh. Corylander.

Höglärde Hr. Candidat!

Tycker Jwål, at jag ej har skiähl
Ehr Lårdom berömma,
Som kan så rått och träffelig nått
All Trulldom fördömma.
Ett wackert Pund, i studier grund
Jwerkelig åger,
Slått ingen Man mig thet neka kan,
som arbetet wåger.
Sådant et Wett, vtan Arbet och Swett
rått aldrig förwärfwas.
Ty thet af Slåckt, el' then som en Kläckt,
som godz kan ej ärfwas.

Mig

Mig tyckes se, thet snart lårer ske,
Ehr GREN båra Blader,
Jag ser Ehr Slächt, som thenna år täckt,
af Skuggen bli glader.
Fruckten jag tå nu önskar I må
rått snarligen båra,
Frucht öfwer alt, ja tusende-falt,
som år til Gudz Åhra,
Nåstan til Gagn, Ehr sielf til godt Namn,
til Lust och til Nytta;
Men når Gud sidst, som skier likwål wist,
Ehr hådan wil flytta,
Han låt' Ehr bo, och hårligen gro
wid the lefwande Bäckar,
Ther all ting står i en stadiger Wåhr,
som grönskande Häckar!

N. Wennermarck.